

STRATEGIJA RAZVOJA URBANOG PODRUČJA ŠIBENIK

Završno izvješće u postupku
prethodnog vrednovanja
Strategije razvoja
Urbanog područja Šibenik

Sufinancirano sredstvima
Europske unije

Prof. dr. sc. Josip Faričić

Šibenska ulica 3 a

23 000 Zadar

Zadar, 11. kolovoza 2022.

GRAD ŠIBENIK

Upravni odjel za gospodarstvo, poduzetništvo i razvoj

Predmet: Završno izvješće u postupku prethodnog vrednovanja *Strategije razvoja Urbanog područja Šibenik*

U skladu s Pravilnikom o postupku i metodologiji vrednovanja politike regionalnog razvoja (NN, 121/2015) kao završni dio prethodnog vrednovanja *Strategije razvoja Urbanog područja Šibenik* sastavio sam sljedeće

Završno izvješće

Strategija razvoja Urbanog područja Šibenik obuhvaća više elemenata i priloga među kojima je i Prilog 1. *Cjelovita analiza stanja* koji je zapravo vrlo važan dokument iz kojega je moguće utvrditi sadašnje stanje kao i mogućnosti i ograničenja razvoja strategijom obuhvaćenoga prostora. Urbano područje obuhvaća prostor tri jedinice lokalne samouprave zahvaćene gravitacijskim silnicima grada Šibenika kao jedne od najvažnijih hrvatskih jadranskih regionalnih središta. To su ponajprije naselja unutar Grada Šibenika te Grad Skradin i Općina Bilice. U skladu s primijenjenim kriterijima za definiranje urbanoga područja izvan njega su ostale jedinice lokalne samouprave koje su također pod velikim utjecajem Šibenika i umnogome se oslanjaju na njegove urbane funkcije, ali su, ponajprije zbog razvoja turizma i pratećih uslužnih djelatnosti, ekonomski i socijalno relativno neovisne o tom gradu (što se očituje u manjem udjelu onih koji dnevno cirkuliraju radi rada u urbanom središtu). Zbog toga ističem da se funkcionalni dometi Šibenika (posebno oni u pogledu industrije, prometa, energetike, zdravstva, socijalne skrbi, obrazovanja,

znanosti, kulture, sporta, skrbi o prirodnoj i kulturnoj baštini te susljedno tome u pogledu inovacija i stvaranja dodanih vrijednosti) ne ograničavaju međama triju obuhvaćenih jedinica lokalne samouprave u urbanom području, kao i to da će se efekti implementacije *Strategije UP Šibenik* zasigurno pozitivno odraziti i na mnogo veći broj jedinica lokalne samouprave Šibensko-kninske županije.

Struktura *Cjelovite analize stanja* sadrži sve osnovne dijelove koji omogućuju uvid u osnovna geografska obilježja te sektorski i prostorni aspekt društveno-gospodarskog razvoja Grada Šibenika, Grada Skradina i Općine Bilice.

Tekst se temelji na svim dostupnim relevantnim izvorima podataka:

- 1) statistička izvješća Državnog zavoda za statistiku, evidencije specijaliziranih javnih ustanova i agencija, komunalnih tvrtki i dr.,
- 2) strategije i planovi na nacionalnoj, županijskoj i lokalnoj razini,
- 3) zakonski i podzakonski akti,
- 4) znanstvene publikacije
- 5) rezultati participativnih radionica (fokus grupa po tematskim područjima).

Obrada podataka je sustavna, pregledna i objektivna. Rezultirala je zaključcima u kojima je prikazano stanje i dane su jasne preporuke što bi trebalo učiniti da se unaprijede postojeće društvene i gospodarske strukture, a u skladu s time i kvaliteta života u središnjem dijelu hrvatskoga jadranskog prostora.

Prostorni i tematski obuhvat *Cjelovite analize stanja* primjeren je važnosti pojedinih sastavnica. Ujednačen je pa je dobivena konzistentna i koherentna cjelina u kojoj su međuzavisni dijelovi povezani i sintetski razmatrani (društvo, gospodarstvo, urbano okruženje i okvir upravljanja razvojem). Iz *Cjelovite analize stanja* moguće je utvrditi sadašnje stanje kao i mogućnosti i ograničenja razvoja strategijom obuhvaćenoga prostora Grada Šibenika, Grada Skradina i Općine Bilice. U *Cjelovitu analizu stanja* uvrštene su dopune koje sam predložio u Prvom privremenom izvješću i pratećim pojedinačnim ispravkama i prijedlozima u tekstu te analize.

Strategija razvoja UP Šibenik je metodološki i sadržajno cjelovit i konzistentan dokument. Sastoji se od sljedećih cjelina:

1. UVOD

2. ZEMLJOPISNO PODRUČJE SRUP-a

2.1. Teritorijalni kontekst

2.2. Površina i prostorne cjeline

3. OPIS SUDJELOVANJA PARTNERA U PRIPREMI I PROVEDBI SRUP-a

4. OPIS SREDNJOROČNIH RAZVOJNIH POTREBA I RAZVOJNIH POTENCIJALA

4.1. Društvo (s četiri potpoglavlja),

4.2. Gospodarstvo (sa šest potpoglavlja)

4.3. Urbano okruženje (sa šest potpoglavlja)

5. SREDNJOROČNA VIZIJA RAZVOJA

6. OPIS PRIORITETA JAVNE POLITIKE U SREDNJOROČNOM RAZDOBLJU

7. POPIS POSEBNIH CILJEVA I KLJUČNIH POKAZATELJA ISHODA

8. USKLAĐENOST S NADREĐENIM STRATEŠKIM OKVIROM

9. PROJEKTI STRATEGIJE

9.1. Baza projekata Urbanog područja Šibenik

9.2. Terminski plan provedbe projekata od strateškog značaja

10. OPIS INTEGRIRANOG PRISTUPA RJEŠAVANJU UTVRĐENIH RAZVOJNIH POTREBA I POTENCIJALA KROZ ITU MEHANIZAM

10.1. Opis integriranih teritorijalnih ulaganja

10.2. Doprinos ITU mehanizma provedbi SRUP-a

10.3. Opis sektorske i teritorijalne integracije kroz ITU mehanizam

10.4. Opis strateške relevantnosti kroz ITU mehanizam

10.5. Opis sustava provedbe ITU mehanizma

11. INDIKATIVNI FINACIJSKI PLAN

12. OKVIR ZA PRAĆENJE I VREDNOVANJE

Uz to, pripremljen je popis grafičkih i tabličnih priloga i dodani su Prilozi (Potpuni pregled indikativnog financijskog okvira za cijelo provedbeno razdoblje). U tekst Strategije uvršteni su prijedlozi koje sam dao u Drugom privremenom izvješću.

Posebno bih naglasio da su srednjoročne razvojne potrebe i razvojni potencijali opravdano grupirani u tri tematske cjeline – Društvo, Gospodarstvo i Urbano okruženje. Vizija srednjoročnog razvoja je jezgrovita i semantički jasna: *Urbano područje Šibenik prostor je učinkovite i održive prostorne i funkcionalne organizacije*. Ostvarenje te vizije predviđeno je strateškim okvirom u kojemu je izdvojeno pet posebnih prioriteta javne politike. Ti su prioriteti: 1) Postturistički razvoj, 2) Plavi razvoj, 3) Zeleni razvoj, 4) Mobilni građani i 5) Postpandemijska revitalizacija. Prioritet se temelje na potencijalima i potrebama prostora. Detaljno su elaborirani s posebnim ciljevima, a oni su pak obrazloženi i opisani tako da je jasna njihova svrha i jasni su osnovni pokazatelji ishoda u obliku velikog broja mjera i aktivnosti. Aktivnosti su dovoljno konkretne, a opet imaju dovoljno širok „nazivnik“ pod koji je moguće svesti različite konkretne radnje koje će ovisiti o trenutačno poznatim kao i za sada nepoznatim kriterijima za projektne prijave i izvorima (su)financiranja iz nacionalnih i EU fondova za dodjelu bespovratnih sredstava. Predviđene aktivnosti strateški su relevantne i trebale bi pridonijeti sektorskoj i teritorijalnoj integraciji kroz ITU mehanizam.

Zbog činjenice da je prostor UP-a Šibenik geografski raznolik, predloženo je zoniranje koje prepoznaje posebnosti razvojnih potencijala, ograničenja i potreba: 1) Zona 1 – Priobalna zona, 2) Zona 2 – Zaobalna zona i 3) Zona 3 – Otoci. Takvim zoniranjem, ali i konkretnim mjerama i aktivnostima Strategijom je prikladno obuhvaćen cijeli prostora UP-a Šibenik, što povećava izgleda da se ostvari teritorijalna funkcionalna integracija JLS-a pri čemu će svaka od njih zadržati svoj entitet i identitet, a ujedno će se postići sinergijski učinak komplementarnog razvoja.

U *Cjelovitoj analizi stanja* i u Strategiji UP Šibenik je s pravom ukazano na to da je provedba mnogih društvenih i gospodarskih aktivnosti otežana zbog neriješenih imovinsko-

pravnih odnosa, koji se ponajprije očituju u nesuglasju između stvarnoga stanja i onoga evidentiranoga u katastarskim evidencijama i u zemljišno-knjiženim odjelima nadležne sudske vlasti te u neriješenim režimima posjedovanja i vlasništva nad nekretninama. Teško je očekivati da će se u okviru nadležnosti JLS-a koje pripadaju UP-u Šibenik napraviti značajniji iskoraci jer rješavanje spomenutih problema nije u njihovoj nadležnosti, ali o tim problemima treba voditi računa kada se budu pripremale konkretne projektne aktivnosti, posebno one koje su sastavni dio integriranog pristupa rješavanju utvrđenih razvojnih potreba i potencijala UP Šibenik kroz ITU mehanizam.

Kao što sam već istakao u Drugom privremenom izvješću, da bi provedba s pravom ambiciozno planiranih aktivnosti bila uspješna potrebno je uložiti dodatni napor u jačanje kapaciteta onih koji će taj razvoj koordinirati od pripreme projekata do njihove implementacije i nadzora te naknadnog praćenja: to znači da je potrebno predvidjeti dodatna zapošljavanja novih i permanentno ulaganje u postojeće djelatnike Upravnog odjela za gospodarstvo, poduzetništvo i razvoj Grada Šibenika i Razvojne agencije Šibensko-kninske županije. Isto tako, potrebno je predvidjeti i odgovarajuća ažuriranja prostorno-planske dokumentacije (*Strategija* prati postojeću prostorno-plansku dokumentaciju, ali ostvarenje strateške vizije ipak podrazumijeva i neke iskorake). Pri tome treba voditi računa o tome da se uvažava načela održivosti i participativnosti kako se ne bi dogodilo da se pojedini sektori, sustavi ili pojedinci nametnu na štetu javnoga, tj. općega dobra, uključujući različite sastavnice prirodne i kulturne baštine, koliko god je potrebno poticati i uvažavati investicije i poduzetničke inicijative. Slobodan sam k tome predložiti da se pomno prati izrada svake studije utjecaja na okoliš i njoj metodološki istovrsna ili slična dokumentacija da se u zanosu velikih planova s izvjesnim financijskim dobitima kojima se koriste dragocjeni prostorni resursi unutar UP Šibenik ne bi previdio taktilan odnos prema prirodi i ambijentu koji su prethodni naraštaji oblikovali stoljećima.

Strategija UP Šibenik u potpunosti je usklađena s EU strateškim dokumentima, nacionalnom razvojnom strategijom, sektorskim i višesektorskim strategijama, planom razvoja Šibensko-kninske županije te dokumentima prostornog uređenja. Posve je razvidno da se ova *Strategija* programski uklapa u sadržaj tih dokumenata. To upućuje na zaključak da je *Strategija UP-a Šibenik* rezultat promišljenoga i u svemu kompetentnoga pristupa planiranju razvoja UP-a,

Prethodno vrednovanje *Strategije razvoja Urbanog područja Šibenik*.....Završno izvješće

a istodobno su uvaženi i prijedlozi participativnih radionica, što jamči razvojni i komunikacijski potencijal ovoga dokumenta.

Josip Faričić

